

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΛΙΣΤ

Ο Λιστ και η γυναίκες. — Η πρώτη μεγαλοφυΐα του. Ο ένθουσιασμός του Μπετέβεν. Το μάθημα της Καρολίνας. Έρωσ και ποιήσις. Έρωτικά παιχνίδια. Η ρομαντική μητέρα και ο φαντασμένος πατέρας της Καρολίνας. Ένα δυσάρεστο νέο. Ο μοιραίος χωρισμός.

Πολύ δλίγοι μουσικοί έδωμάσθησαν και αγαπήθηκαν τόσο στη ζωή τους όσο ο Λιστ. Ο ίδιος διηγείται ότι και γέρος ακόμη, όταν πιά λόγος της ηλικίας του δεν ήταν δυνατόν να γοητευθεί τις γυναίκες παρά μόνον με τὰ ψυχικά και καλλιτεχνικά του χαρίσματα, εξακολουθούσε να λαμβάνη πλήθος έρωτικές επιστολές. Και η επιστολιές αυτές τον συγκινούσαν, του δίνουν και σ' αυτήν ακόμη την ηλικία έναν παράξενο ένθουσιασμό, βαθύ και γλυκύτατο γιατί ο Λιστ αγάπησε σε όλη του τη ζωή με πάθος τις γυναίκες, μ' αυτές και γι' αυτές μόνον ύστερα από την μουσική που έλάτρευε, έζησε. Το 1827 ο Λιστ βρίσκειται εγκατεστημένος στο Παρίσι με την μητέρα του, γιατί ο πατέρας του, μουσικός και αυτός που είχε διδάξει στο γυίο του τα πρώτα μαθήματα του πιάνου, είχε πεθάνει τον προηγούμενο χρόνο.

Ο Λιστ την εποχή αυτή είχε ένα παλληκάρι δεκαεξή χρόνων, ψηλόλιγνο, με φίνα άριστοκρατική φυσιογνωμία, με κοντυλόγραμμα μένα κατάμαυρα έκφρασιμότητα μάτια και με πλούσια καλλιτεχνικά μαλλιά που έφθάναν ως τον αυχένα του. Επί πλέον είχε θαυμασίους τρόπους, μόρφωση εξαιρετική για την ηλικία του και το κυριώτερο, τον φωτιστέφανο της δόξας. Από δέκα χρόνων παιδί, όταν είχε δώσει το πρώτο του κοντσέρτο στη Βιέννη το όποιον είχε ένθουσιάζει τόσο πολύ τον Μπετέβεν, που βρισκότανε σ' αυτό ώστε μόλις τελείωσε ο Λιστ, όμησε στην εξέδρα, τον άρπαξε στην άγκαλιά του και τον έφίλησε. Από δέκα λοιπόν χρόνων παιδί, ο Λιστ, ο «δευτέρου Μόζαρτ» καθώς τον έλεγαν, το «θαυμαστό παιδί» περιηγήθη όλες τις μεγαλουπόλεις της Εύρώπης, θαυμαζόμενος, έπαινεύμενος, έξεγείρων παντού φρενιτιδες ένθουσιασμού. Είχε ξεχάσει πια το μικρό ούγγρικό χωριό όπου είχε γεννηθεί. Ο πατέρας του, διαισθανόμενος την μεγαλοφυΐα του, μετώκησε στη Βιεννη για να τον διευκολύνη στη συνεχισι των μουσικών του σπουδών.

Κατόπι ο Λιστ μετέβη στο Παρίσι. Η φήμη του πια ήταν τόσο μεγάλη ώστε δεν έπροφθαινε να δίνη τα μαθήματα του πιάνου που του ζητούσαν, αν και εργαζότανε απ' τις όχτες το πρωί ως τις δέκα το βράδυ. Αλλά οε κανένα μάθημα δεν έπήγαινε με τόση προθυμία, με τόση χαρά, όσο στο μάθημα της Καρολίνας, της κόρης του κόμητος Σαιν-Κρίκ. Η Καρολίνα ήτανε μια λεπτούλα μελαχρονή δεκαεπτά χρόνων, με γαυλινά και μελαγχολικά μάτια, γλυκά και ρεμβώδη, γεμάτα τρυφερότητα. Απο το δεύτερο κιόλας μάθημα δάσκαλος και μαθητήρια αρχίζουν να μιλούν για ποίηση, για φιλολογία, για θέατρο. Ο δάσκαλος μάλιστα είχε τόσο γοητευμένος ώστε ξεχάει ότι το μάθημα έχει τελειώσει και τον περιμένουν και άλλοι μαθηταί, και η μικρούλα Καρολίνα με την αδύνη της φωνής, τόσο αδύνατη ώστε μόλις ακούεται, το ε απαγγέλλει τὰ αγαπημένα της ποιήματα.

Ο μουσικός άκουγε την παράξενη αυτή μουσική των στίχων της που τον συγκινεί περισσότερο απο την δική του, και όταν έφευγε ζητούσε απ' την Καρολίνα να του δανείση το λεύκωμα της. Τη νύχτα, στο φώς της λαμπας, στο μικρο του δωμάτιο, διάβαζε και ξαναδιαβαζε τους στίχους της που ξεχαιζάν απο έρωτα, απο βαθύ άσυγκρατητο πάθος, απο μουσική ευτυχία.

Μερικοί απο τους στίχους τη, οι πιο παθητικοί, οι πιο τρυφεροί, ήσαν ύλογραμμωμένοι. Ο Λιστ δεν μπορούσε να καταλάβη γιατί η Καρολίνα του, είχε ύλογραμμισει. Έσπεφθηκε άρεκέτα και τελος ανεκαλιψε. Γι' αυτόν, διχως άλλο, είχε ύλογραμμισει τους παθητικούς αυτους στίχους η Καρολίνα. Γι' αυτόν!... Και άμέσως ένας φλογερως ένθουσιασμος .ον ουνεπήρε...

Το πρωί, μόλις σηκώθηκε ντύθηκε άμεσως και έτρεξε στο σπίτι της γλυπμένης του. Στην πορεία, ένφ ήταν έτοιμος να χτυπήση, στυμμάτι. Σκελεταιι ότι η προφαση που βρήκε για να ιδη την Καρολίνα να έγειρω ύπνόνους. Πουός θα πεισνευε ότι έπήγαινε στις όχτες το πρωί σε ξενο σπίτι για να επιστρέψη ένα βιβλίο; Και τότε με σφινγμέη απο τον πόνο καρδιάς, όριχει μια γλήγορη ματιά στο πραυσορ της αγαλμένης του, ό ποθο, του τον κάνει να φαντασθη ότι κάποια κυρτίνα έσάλεψε, και ικανοποιημένως, απομακρύνεται βιαστικά.

Ω, τόσο η μητέρα της Καρολίνας, μια γυναίκα ρομαντική, που η άρρωστεια — ήτανε φθισική — της είχε έκλεπτενίει ακόμη περισσότερο την φρόση λεπτή ψυχής της, δεν άργησε να καταλάβη το αίσθημα, το δειλό αλλά και δυνατό, που είχε άναπτυχθει μεταξυ της κόρης της και του Λιστ. Το αίσθημα αυτό δεν είχε κανένα

λόγο να μην το ένισχύση. Έλάτρευε την κόρη της ξε άλλοι δε και ο νεαρός φημισμένος μουσικός, με την στενή μπλέ ζακέτα, το φαρυό άλά Μπάυρομ κολάρο του και την φλοτάν καλλιτεχνική γραβάτα, είχε κερδίσει από την πρώτη στιγμή, την συμπάθειά της. Όταν την άφησε λίγο ήσυχη η άρρωστεια, παρακολουθούσε τα μαθήματα της κόρης της, χωρίς η σιωπηλή της παρουσία να ένοχλή καθόλου τους δυο έρωτευμένους. Κατάλαβεινε ότι μέσα τους έμεγάλωνε το άμοιβαίο τους πάθος, ότι τους έπλημμύριζε, και φοβουμένη μήπως ο θάνατός της, που ήξερε ότι δεν θάργυοσε, σταθη έμπόδιο στην ένωση τους, άποφάσισε να μιλήρη στον άντρα της.

Είμαι βέβαιη, του ειπε, ότι αγαπιούνται με την βαθύτερη και άγνωση αγάπη. Αν πεθάνω, μην τους έμποδίσετε να γίνουν εύτυχεις.

Αλλά ο κόρης Σαιν-Κρίκ, γεμάτος φαντασία και έπαρση, όνειρευότανε να δώση την κόρην του σε κανένα πρίγκηπα. Ακώσε συνεπώς χαμογελώντας ειρωνικά τα λόγια της γυναίκας του και δεν καταδέχθηκε καν ν' άπαντήρη.

Υστερα από λίγο η κατάσταση της μητέρας της Καρολίνας έ χειροτέρευσε και έμνε διαρκώς πιο κρεββατομένη. Ένα άπόγευμα που ο Λιστ έπήγε να δώση το συνηθειμένο του μάθημα στην Καρολίνα έμαθε ότι η μητέρα της είχε πεθάνει την νύχτα! Του φάνηκε ότι και η εύτυχία του πεθαινε μαζί της και σωριάστηκε άφρονος σε μια πολυθρόνα.

Τη σιωπή του μεγάρου δεν την διέκοπταν παρά μόνον οι λυγμοί του. Έξαφνα η πόρτα του σαλονιού άνοιξε και παρουσιάστηκε η Καρολίνα, γλωμή σαν κερι. Έκνυταξε ο ένας τον άλλον. Έκείνη ειδη το ώρατο του πρόσωπο λουσιμένο στα δάκρυα και χωρίς να καταλάβη πως, μια δύναμη άκατανίκητη την έσπρωξε στην άγκαλιά του. Τα χείλη τον πρώτη φορά ένώθηκαν σε ένα άτέλειαιο φιλή.

Από τότε η επισκέψεις του Λιστ έγιναν συχνότερες και στο τέλος καθήνησε να πηγαίνη στο σπίτι του κόμητος καθημερινώς. Φυσικά η πρόφρασι ήταν πάντα τα μαθήματα. Αλλά πρόφρασις μόνον. Γιατι τώρα πια το πιάνο δεν άνοιγε ούτε στιγμή. Όλη την ώρα του μαθήματος οι δυο νέοι παραδόμενοι στην εύτυχία τους την περνούσαν με χάρδια, με φιλή, και με κουβέντες για χιλια δυο αγαπημένα τους ζητήματα.

— Θα μπορούσα να μείνω, έλεγε στην Καρολίνα ο Λιστ, χρόνια όλόκληρα, κουβεντιάζοντας έτσι μαζί σου.

Και εκείνη του άπαντούσε :

— Όταν βριόκομαι κοντά σου θα ήθελα να σταματούν η ώρες!..

Μια μέρα ο Λιστ έχάρισε στην Καρολίνα ένα διατυλιδι, αλλά την στιγμή που έτοιμαζότανε να φύγη, ένας θαλαμηπόλος έμπηξε στο σαλονί και του ειπε ότι ήθελε να του μιλήρη ιδιαιτέρως ο κόρης. Αμέσως μέσ' στην ψυχή του Λιστ γεννήθηκε ένα κακο προαίσθημα.

Γύρισε τότε και έριριξε μια βαθειά ματιά στην Καρολίνα, μια ματιά όπου έκλεινε όλον τον πόνο του για το μοιραίο χωρισμό τους. Υστερα της έσφιξε το χέρι της και έφυγε.

Ο κόρης των περιμένε στο γραφείο του.

— Κρίμε, του ειπε, αφού του χαιρέτησε ψυχρά και τυπικά, όφειλό να σάς εύχαριστήσω θερμώς για τα μαθήματα που δίνετε με τση ευσυνειδησία στην κόρη μου. Έντούτοις, με λύπη μου σάς λεγω, ότι δεν είναι δυνατόν να εξακολουθήουν. Λίγο πριν πεθάνει η κόρησσα μου κατέστηνε γνωστή την συμπάθεια σας για την δεσποινιδα Καρολίνα. Ήταν σφαλμα μου να χαμογελάσω τότε και να μη δώσω μεγάλη σημασία σ' αυτό που μου ειπε. Θα καταλαβαίνετε βεβαια και σεις πόσο αδύνατη εινε η πραγματοποιήσις του όνειρου σας αδοτο. Η εύφρασις σας και τα εύγενη σας αισθήματα με άπαλλάσσουν από του να έπιμενω περισσότερον στο ζήτημα αυτό. Αλλάσσε, σάς πληροφορωθω ότι έντός όλίγου η κόρη μου θα παντρευθη τον κόμητα ντ' Αρντιγκό τον όποιον έξελεξα εγω για άνδρα της. Κρίμε Λιστ αντίο... Έχετε όλη μου την εύγνωμοσύνη.

Ο Λιστ δεν έχασε την ψυχραιμία του. Έβγήκε χωρίς να πη λέξη, χωρίς να στρέψη ούτε μια φορά το κεφαλή του, χωρίς να όποπτευθη εκείνη τη στιγμή ότι ύπαρχουν πόνοι από τους όποιους δεν γιατρευεται ποτέ η ψυχή. Δεν ξαναπήγε πια ποτέ στο σπίτι της Καρολίνας, την όποιαν δεν έληρημόνησε ποτέ και της όποιας ο χωρισμός του άνοιξε στην καρδιά άγιότερητη πληγή...

Ο Λιστ εις ηλικίαν 13 ετών